Dosarul nr. 1ra-620/2015

Curtea Supremă de Justiţie

D E C I Z I E

27 mai 2015 **mun. Chişinău**

Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie în componenţă:
preşedinte – Nicolae Gordilă,
judecători – Ion Guzun şi Liliana Catan,
a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului Botuşneanu Ion, prin care se solicită casarea sentinţei Judecătoriei Făleşti din 29 septembrie 2014 şi deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28 ianuarie 2015, în cauza penală în privinţa lui

Botuşneanu Ion Gheorghe, născut la 15 iunie 1992, originar şi locuitor al s. Glinjeni, r-nul Făleşti.

Termenul examinării cauzei:

1. *Instanţa de fond de la 29.05.2014 pînă la 29.09.2014;*
2. *Instanţa de apel de la 22.10.2014 pînă la 28.01.2015;*
3. *Instanţa de recurs de la 28.04.2015 pînă la 27.05.2015.*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie asupra recursului în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 29 septembrie 2014, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364^1 alin. (8) Cod de procedură penală, Botuşneanu Ion a fost condamnat în baza art.287 alin. (2) lit. b) Cod penal la 2 ani închisoare.

În conformitate cu art. 85 alin. (1) Cod penal, prin cumul de sentinţe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parţial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 07 noiembrie 2013, fiindu-i numită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a pronunţa sentinţa, instanţa de fond a reţinut că, inculpatul Botuşneanu Ion, la data de 09 februarie 2014, ora 17.30, ca urmare a înţelegerii prealabile cu Russu Nicolai, pe drumul dintre satul Suvorovca, r-nul Făleşti şi satul Glinjeni, r-nul Făleşti, în apropiere de traseul M-14-Brest-Odesa, intenţionat, fără nici un motiv, avînd scopul de a-şi manifesta superioritatea, a încălcat grosolan ordinea publică aplicînd violenţă asupra lui Bejan Gheorghe, care s-a exprimat prin aplicarea mai multor lovituri cu pumnii în regiunea capului cu cauzarea leziunilor corporale uşoare sub formă de echimoză, traumatism cranio-cerebral cu comoţie cerebrală, acţiuni care se deosebesc prin obrăznicie deosebită.

3. Împotriva sentinţei a declarat apel inculpatul Ion Botuşneanu, care a solicitat casarea acesteia cu pronunţarea unei noi hotărîi şi aplicarea unei pedepse neprivative de libertate. Apelantul a invocat dezacordul cu sentinţa instanţei de fond, menţionînd că calificarea faptei ce i se incriminează s-a făcut greşit. Totodată, apelantul a indicat că instanţa de fond i-a aplicat o pedeapsă prea aspră; nu sa ţinut cont de circumstanţele în care s-a produs fapta infracţională; nu s-a ţinut cont de situaţia familială; de faptul că a achitat total paguba cauzată părţii vătămate; infracţiunea săvîrşită de el este mai

puţin gravă şi chiar dacă a săvârşit-o în termenul de probă, nu se află în stare de recidivă, or potrivit art.34 al.(5) lit. e) Cod penal, la stabilirea stării de recidivă nu se ţine cont de antecedentele penale dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei.

La stabilirea categoriei penitenciarului, instanţa de fond incorect s-a bazat pe art.72 al. (4) Cod penal, invocînd că a săvârşit infracţiunea fiind în stare de recidivă. Astfel instanţa neîntemeiat a stabilit pentru el categoria penitenciarului în care urmează să-şi ispăşească pedeapsa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28 ianuarie 2015, a fost admis apelul declarat de inculpatul Botuşneanu Ion, casată parţial sentinţa, cu pronunţarea unei noi hotărîri, prin care Botuşneanu Ion a fost condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 364/1 al.(8) Cod de procedură penală la 2 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentinţe, s-a adăugat parţial la pedeapsa aplicată partea neexecutată a pedepsei stabilite anterior prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 07 noiembrie 2013, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Pentru a se pronunţa, instanţa de apel a menţionat că, instanţa de fond a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanţele cauzei şi a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinenţei, concludentei, utilităţii şi veridicităţii lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăţia inculpatului Ion Botuşneanu în săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art.287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Referitor la pedeapsă, instanţa de fond a ţinut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei consfinţite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum şi de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art.75 Cod penal, care prevăd pedepsa penală are drept scop restabilirea echităţii sociale, corijare celui condamnat, prevenirea săvîrşirii de el a noi infracţiuni, precum şi de prevederile art.85 Cod penal, de faptul că inculpatul nu este la prima abatere, din ce considerente instanţa de apel consideră că apelul declarat de inculpat referitor la faptul, că i-a fost stabilită o pedeapsă prea aspră este lipsit de temei.

Totodată instanţa de apel a constatat, că există temei legal pentru casarea parţială a sentinţei, dat fiind că instanţa de fond incorect a reţinut în acţiunile inculpatului starea de recidivă şi ca urmare incorect a stabilit şi categoria penitenciarului, în care urmează să execute pedeapsa inculpatul I. Botuşneanu.

Astfel, instanţa de fond a reţinut în sentinţa de condamnare, că inculpatul I. Botuşneanu se află în stare de recidivă şi urmează să execute pedeapsa în penitenciar de tip închis.

Însă, concluzia instanţei de fond în această latură contravine materialelor cauzei şi prevederilor legale.

Materialele cauzei atestă faptul că I. Botuşneanu anterior a fost condamnat prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 07 noiembrie 2013 în baza art. 166 alin.(2) lit. d), f) Cod penal cu stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării pedepsei cu stabilirea termenului de probă de 3 ani.

Conform art. 34 alin.(5) lit. e) Cod penal, la stabilirea stării de recidivă nu se ţine cont de antecedentele penale, dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei.

Astfel, instanţa de apel a constatat, că nu au fost stabilite condiţiile specifice ale recidivei, instanţa de fond incorect concluzionînd despre săvîrşirea infracţiunii în cauză în stare de recidivă şi ca urmare, incorect a dispus executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, pe cînd inculpatul I. Botuşneanu urmează să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis, ca fiind condamnat la închisoare pentru infracţiune mai puţin gravă potrivit art.72 alin.(3) Cod penal.

Instanţa de apel a menţionat că, în cazul în care condamnatul cu suspendarea condiţionată a executării pedepsei săvîrşeşte în termenul de probă o nouă infracţiune intenţionată, această infracţiune nu se consideră săvîrşită în stare de recidivă, instanţa de judecată stabilind pedeapsa definitivă în conformitate cu prevederile art.85 Cod penal.

Totodată, instanţa de fond deşi a stabilit pedeapsa prin prizma art.85 Cod penal, nu a ţinut cont în deplină măsură de prevederile art.85 alin.(3) Cod penal, care expres prevede, că pedeapsa definitivă în cazul unui cumul de sentinţe trebuie să fie mai mare decît pedeapsa stabilită pentru săvârşirea unei noi infracţiuni şi decît partea neexecutată a pedepsei pronunţate prin sentinţa anterioară a instanţei de judecată.

Astfel s-a constatat, că inculpatul prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 07.11.2013 a fost condamnat în baza art. 166 al.(2) lit. d), f) Cod penal cu stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

Prin sentinţa contestată inculpatului i-a fost stabilită pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, deşi conform art.85 al.(3) Cod penal, pedeapsa definitivă în cazul dat trebuia să fie mai mare.

Însă, ţinînd cont de faptul, că potrivit art.410 al.(l) Cod de procedură penală, instanţa de apel, soluţionînd cauza, nu poate crea o situaţie mai gravă pentru persoana care a declarat apel, instanţa de apel se mărgineşte cu indicarea erorii admise.

Totodată instanţa de apel a indicat că, inculpatul I.Botuşneanu nu este la prima abatere, anterior acesta a fost condamnat, dar după cum se observă, pedeapsa aplicată nu şi-a atins scopul pedepsei penale, el nu şi-a tras concluzii de încetare a comportamentului infracţional, astfel se constată că inculpatul nu întruneşte condiţiile necesare pentru a se dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei numite prin aplicarea prevederilor art. 90 al. (11) Cod penal, după cum a solicitat avocatul în şedinţa instanţei de apel.

Instanţa de apel a remarcat că, instituţia suspendării condiţionate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă.

Instanţa de apel a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului se încadrează în limitele prevăzute de lege şi că nu este oportună aplicarea în privinţa lui a prevederilor art.90 alin. (11) Cod penal, constatîndu-se că corectarea inculpatului fără executarea reală a pedepsei cu închisoarea nu î-şi va atinge scopul pedepsei penale.

5. Împotriva deciziei instanţei de fond şi de apel, avocatul I. Ciuru în numele inculpatului I. Botuşneanu, a declarat recurs ordinar, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care solicită casarea acestora cu pronunţarea unei noi hotărîri prin care inculpatului să fie aplicată pedeapsa neprivativă de libertate. Recurentul invocă că, s-a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale; instanţa de fond şi de apel nu au ţinut cont de circumstanţele în

care s-a produs fapta infracţională; inculpatul a achitat total paguba pricinuită părţii vătămate; instanţa nu a ţinut cont de situaţia familială.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referinţă privind opinia asupra recursului declarat de avocatul I. Ciuru în numele inculpatului I. Botuşneanu, prin care a menţionat că, recursul ordinar urmează a fi decis ca inadmisibil motivînd că, instanţa de apel argumentat s-a expus asupra vinovăţiei şi stabilirea pedepsei inculpatului.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul I. Ciuru în numele inculpatului I. Botuşneanu, în raport cu materialele cauzei şi motivele invocate, Colegiul penal al Curţii Supreme de Justiţie constată inadmisibilitatea acestuia, ca vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanţa de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanţei de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilităţii acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Reieşind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanţa de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor din dosar, şi oricăror probe noi prezentate instanţei de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanţa de fond, fiind obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanţei de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt şi de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum şi motivele adoptării soluţiei.

Potrivit pct.14.7 al Hotărîrii Plenului Curţii Supreme de Justiţie nr.22 din 12.12.2005 *„Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”,* cu modificările ulterioare, una din chestiunile de drept pe care trebuie să le soluţioneze instanţa de apel este: *dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just*.

În recursul ordinar, apărătorul a invocat în drept temei de casare a deciziei instanţei de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, precum că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal reţine că, acest temei nu şi-a găsit confirmarea în instanţa de recurs. Motivele invocate de avocat la pct.5 al prezentei decizii, referitor la individualizarea pedepsei, instanţa de recurs le consideră neîntemeiate, deoarece instanţa de apel la stabilirea pedepsei a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei şi a ţinut cont de caracterul şi gradul de pericol social al infracţiunii, datele privind personalitatea inculpatului, circumstanţele atenuante şi agravante inclusiv şi cele invocate în recurs, numindu-i inculpatului o pedeapsă în conformitate cu prevederile art. 7,61,75 Cod penal.

Cauza penală a fost examinată în procedura prevăzută de art. 364^1 Cod de procedură penală, astfel, limitele pedepsei cu închisoare fiind reduse cu o treime fiindu-i numită inculpatului o pedeapsă minimă de doi ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentinţe, s-a adăugat parţial la pedeapsa aplicată partea neexecutată a pedepsei stabilite anterior prin sentinţa Judecătoriei Făleşti din 07 noiembrie 2013, stabilindu-i pedeapsa definitivă lui

Botuşneanu Ion sub formă de închisoare pe termen de 4 ani în penitenciar de tip semiînchis.

Astfel, pedeapsa stabilită lui I. Botuşneanu de către instanţa de apel, se încadrează în limitele legale prevăzute de legea penală.

Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală şi un mijloc de corijare şi reeducare a inculpatului, şi are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea vinovatului, precum şi prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni atît din partea acestuia, cît şi a altor persoane.

Cît priveşte temeiul invocat de recurent referitor la aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal şi stabilirea unei pedepsei neprivative de libertate, Colegiul penal le consideră neîntemeiate. Or, circumstanţele indicate în recurs şi apel (contribuirea activă la descoperirea infracţiunii, recunoaşterea vinovăţiei, lipsa antecedentelor penale, caracterizarea pozitivă) au fost luate în consideraţie de către instanţa de apel la stabilirea pedepsei, fiindu-i numită inculpatului o pedeapsă minimă potrivit sancţiunii art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal.

În prezenţa circumstanţelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanţei de apel referitor la neaplicarea dispoziţiilor art. 90 alin. (11) Cod penal. Mai mult, această reglementare legislativă este la discreţia instanţei de judecată să o soluţioneze cu motivarea obligatorie a soluţiei, fiind un drept al instanţei dar nu obligaţiune.

Astfel, se reţine că, recursul declarat de avocatul I. Ciuru în numele inculpatului I. Botuşneanu, nu se întemeiază pe temeiul stipulat expres de dispoziţia art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, mai mult, recurentul nu reflectă în ce constă problema de drept de importanţă generală care, în opinia lui, persistă în cauză, care este eroarea comisă de instanţa de apel ce ar duce la casarea hotărîrii atacate prin prisma temeiurilor din norma de drept vizată.

În consecinţă, raportînd situaţia reţinută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul concluzionează că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanţa de apel a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-417 Cod de procedură penală, iar recursul declarat, este vădit neîntemeiat şi se apreciază ca inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Igor Ciuru în numele inculpatului Botuşneanu Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Bălţi din 28 ianuarie 2015, în cauza penală în privinţa lui ***Botuşneanu Ion Gheorghe***, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunţată integral la **10 iunie 2015**.

Preşedinte: Nicolae Gordilă

Judecători: Ion Guzun

Liliana Catan